

Verslag Adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard

Donderdag 15 juni 2023, 19:30 – 22:00 uur (Lekkerkerk)

Aanwezig

Leden

André Nouwen
Angelique Baljeu
Ellen Graauwmans
Marianne Dogterom
Peter Bontan
Tertia Hulst
Jacomine Kuijt

Afwezig

Lucie Boonekamp
Wim van Zijl

(Waarnemend) voorzitter

Lia Combrink

Ambtelijk secretaris

Annelies Scheepens

Gasten

Wethouders Irma Bultman en Wisja Pannekoek en beleidsmedewerkers Carola van den Dool, Frieda Maring en Mariëlle Lamper

Agenda

1. Welkom

Vanwege de afwezigheid van Lucie neemt Lia het voorzitterschap waar. Naast de gasten, waaronder de wethouders, wordt Ellen van harte welkom geheten tijdens haar laatste vergadering. Tijdens de volgende vergadering zal in het bijzijn van Lucie in informele sfeer afscheid worden genomen van Ellen.

2. Afstemming met wethouders Irma Bultman en Wisja Pannekoek

Wisja kijkt terug op een plezierig jaar waarin veel speelde, zoals de energiecrisis, het leren kennen van de inwoners, het streven naar meer persoonlijk contact met cliënten, etc.

De wethouders hebben elk kwartaal een gesprek met de voorzitters van de Adviesraad en Cliëntenraad en dan komen veel van deze actuele zaken voorbij.

Vraag Adviesraad

Welke verbeteringen zijn volgens de wethouders gewenst?

Reactie Wisja Pannekoek

De caseload van casemanagers is groot en dat kan niet te lang duren, niet voor cliënten, maar ook niet voor de medewerkers. Soms wil de gemeente sneller dan mogelijk is. Vanwege de complexiteit van veel situaties van cliënten gaat het in toenemende mate knellen.

Er moeten 12 fte bijkomen over het hele sociale domein. Op termijn is er nog meer versterking nodig.

Met name het werken vanuit ervaringen van mensen zelf kan beter. Hier wordt aan gewerkt.

Reactie Irma Bultman

Er zijn veel werkzaamheden die leden van adviesraden of de gemeenteraad niet zien, zoals de afstemming met het Preventieteam, de zogenaamde SPUK-aanvraag, het proces naar een integrale toegang. De werkdruk is met name bij het uitvoerend team hoog. De intentie is om de formatie uit te breiden. De gemeente redt het dankzij de inhuur van extra personeel. Toch zijn er soms verstoppingen in het systeem, waardoor er niet altijd snel passende hulp kan worden georganiseerd. Snellere (her)indicaties afgeven is een manier om dit op te vangen.

De samenwerking tussen het gemeentelijke loket en het Preventieteam was in het begin zoeken, maar die fase is de gemeente inmiddels voorbij en dat geeft kansen voor de versterking van een integrale toegang.

De gemeente heeft gekozen voor één loket in plaats van een sociaal team. Dat moet anders worden ingericht en dat organiseert de gemeente samen met het Preventieteam.

Reactie Adviesraad

Zorg voor voldoende deskundigheid aan de poort, is het devies. Ook is het belangrijk om het huidige team mee te krijgen om de nieuwe invulling kans van slagen te geven.

De Adviesraad doet de suggestie om de scheiding tussen uitvoering en beleid minder hard te maken, bijvoorbeeld door projectmatig te werken en aan te sturen op een intensievere samenwerking tussen beleidsmedewerkers en consultants.

Reactie wethouders

Het belang van (meer) afstemming tussen de uitvoering en beleid wordt erkend, al wordt er steeds beter samengewerkt. De wethouders nemen de suggestie mee om te beoordelen of de functies van bijvoorbeeld consultant en beleidsmedewerker meer in elkaar geschoven kunnen worden.

Vraag Adviesraad

Signaleren de wethouders trends in de (her)indicering, bijvoorbeeld doordat indicaties worden teruggeschroefd, of doordat er steeds meer een beroep op de informele zorg wordt gedaan?

Reactie wethouders

Eventuele trends in indicering komen pas volgend jaar in beeld op basis van een jaarlijkse monitoring.

Vraag Adviesraad

Welke signalen krijgen de wethouders van burgers?

Reactie wethouders

Vooral beleidsambtenaren krijgen deze signalen binnen en deze komen via de ambtelijke lijn bij de wethouders terecht.

Vraag Adviesraad

Hoe ervaren ze de samenwerking met de Adviesraad Sociaal Domein?

Reactie wethouders

De wethouders zijn tevreden over de kwaliteit van de adviezen. Ook de snelheid waarmee de adviezen worden uitgebracht wordt gewaardeerd. De ervaring is dat er veel kennis, ervaring en betrokkenheid zit bij de leden. Informatie wordt goed gelezen en er zit diepgang in de reacties en discussie. Ook ambtenaren waarderen de adviezen.

De Adviesraad en de wethouders blikken terug op de beeldvormende discussie in de gemeenteraad over het minimabeleid op 6 juni. Wisja Pannekoek signaleert dat bepaalde partijen zich stevig opstellen als het om het minimabeleid gaat. Die ervaring wordt gedeeld door Tertia die als voorzitter van de Cliëntenraad heeft deelgenomen aan het debat. Geconcludeerd wordt dat feiten en cijfers belangrijk zijn voor een genuanceerder beeld, wat de discussie over het minimabeleid ten goede zou komen. Vanuit de Cliëntenraad is het voornemen om iets aan de beeldvorming te doen door bij te dragen aan een reëler beeld.

Irma Bultman richt het woord tot Ellen om haar tijdens haar laatste vergadering namens het college te bedanken voor haar inzet voor de Adviesraad. De inbreng en betrokkenheid van Ellen zal worden gemist, vooral de casuïstiek die ze heeft aangedragen. Ellen stond garant voor het verbinden van beleidsvoorstellen met mensen en de praktijk en dat is van absolute meerwaarde geweest voor de Adviesraad.

3. Breed offensief (aanpassing verordening Werk, Participatie en Inkomen regio, Carola van den Dool)

Het rijk heeft het Breed offensief ingezet om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Het gaat om mensen die in het doelgroepenregister staan. Gemeenten voeren deze plannen meestal in regionaal verband uit. Het Breed offensief is gebaseerd op vier pijlers, namelijk:

- Werkgevers en werknemers met arbeidsbeperking gaan elkaar vaker vinden
- Voor werkgevers wordt het makkelijker om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen
- Het gaat om zogenaamde duurzame arbeid
- Het werk moet aantrekkelijker worden (je moet erop vooruit gaan ten opzichte van een uitkering)

Vanaf circa 2012 heeft de overheid ingezet op een arbeidsmarkt voor iedereen, maar de helft van mensen met een arbeidsbeperking is niet aan het werk in Nederland. De overtuiging is dat deze mensen prima kunnen werken als er zaken geregeld worden. Slechts 1 op de 10 werkgevers neemt deze groep aan.

De huidige verordening stamt uit 2022. De Adviesraad heeft over deze verordening een advies uitgebracht.

In de nieuwe verordening worden kwaliteitseisen van jobcoaches opgenomen. De gemeente Krimpenerwaard beschikt al over deze kwaliteitseisen in de vorm van beleidsregels. Het uitgangspunt is transparantie en zoveel mogelijk maatwerk. Harmonisatie is het uitgangspunt. In Midden-Holland zitten de regiogemeenten op één lijn. De nieuwe concept-verordeningen zijn in de regio afgestemd en de modelverordening is daarbij gekozen als uitgangspunt, net zoals in veel andere gemeenten.

Er komen extra plekken voor beschermt werken, meer dan de taakstelling (drie plekken meer, bovenop de 21 plekken). Dat is uniek. De gemeente Krimpenerwaard legt hiervoor eigen middelen bij. Er komen afspraken over wie voorrang krijgt als er een wachtlijst ontstaat.

In de Krimpenerwaard zijn 60 werkgevers waar mensen met een arbeidsbeperking aan het werk zijn. Een regionaal Werkgeversservicepunt ondersteunt en adviseert deze werkgevers. In de regio worden werkgevers zoveel mogelijk op dezelfde manier geadviseerd. Er is bijvoorbeeld een loonwaardebepaling. Als iemand voor 70% 'arbeidsgeschikt' is dan legt de gemeente 30% subsidie bij als de werkgever aan een aantal voorwaarden voldoet. De maatschappelijke betrokkenheid om mensen een kans te geven op de arbeidsmarkt is groot in de regio. Wel zijn de regelingen diffuus en het kost tijd en moeite om mensen te begeleiden. Het Breed offensief is bedoeld om dit alles makkelijker te maken.

De loonkostensubsidie wordt op basis van de nieuwe verordening niet alleen versterkt voor mensen met een arbeidsbeperking, maar ook voor mensen die langdurig in de uitkering zitten. Ook als je moeilijk aan het werk komt vanwege problemen met de taal dan komen er mogelijkheden voor de subsidieverstrekking. Inburgeraars kunnen daardoor ook (tijdelijk) in aanmerking komen.

Op 20 juni ontvangt de Adviesraad de concept-verordening voor advies. Er kunnen vragen worden gesteld of er kan worden aangegeven als iets bijvoorbeeld onduidelijk is. Ook aandachtspunten voor de uitwerking van beleidsregels en de uitvoering zijn welkom.

Er is vrijwel geen ruimte voor advies, omdat het rijk voorschrijft wat er in de verordening moet staan en het moet in de regio zoveel mogelijk op dezelfde manier worden georganiseerd.

In de andere regiogemeenten worden Adviesraden ook benaderd voor een adviesaanvraag naar aanleiding van de verordening.

4. Armoede-onderzoek van KWIZ (Frieda Maring, Mariëlle Lamper en Wisja Pannekoek)

Mariëlle Lamper is vanaf 1 mei begonnen als beleidsmedewerker armoede en schulden.

De PvdA en GroenLinks hebben ervoor gezorgd dat het minimabeleid opnieuw ter discussie wordt gesteld. De Adviesraad heeft het onderzoek van KWIZ ontvangen over de inkomenssituatie en de bekendheid en het gebruik van minimaregelingen. Dit onderzoek is uitgevoerd om de situatie in de Krimpenerwaard in beeld te brengen. Het is de bedoeling dat het minimabeleid in 2024 is herijkt. De Adviesraad krijgt de gelegenheid om hun opmerkingen voor verbetering van minimaregelingen in te brengen voor 29 juni. Ook de Cliëntenraad is hiervoor benaderd.

Dankzij het onderzoek heeft de gemeente per kern inzicht in de inkomenssituatie en het gebruik van minimaregelingen. Ook is het risico van een armoedeval beter in beeld voor inwoners van de Krimpenerwaard.

Een aantal uitkomsten uit het onderzoek:

- 1.608 huishoudens in de Krimpenerwaard hebben een inkomen tot 120% bijstandsnorm. Dat is 6,5% van het totale aantal inwoners. Daarvan zijn er 1.356 in beeld bij de gemeente. Er zijn dus 250 'verborgen armen'.
- Van de 1.608 huishoudens met een laag inkomen ontvangt 44% een bijstandsuitkering, 20% AOW (oftewel 262 ouderen) en 37% ontvangt op een andere manier inkomsten (bijvoorbeeld een uitkering van het UWV, ZZP'er, of uit betaald werk). Relatief veel van deze huishoudens zijn een-oudergezinnen.
- Van de minima heeft 27% een niet-westerse achtergrond.
- 70% van alle mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm zit drie jaar of langer in deze inkomenssituatie
- Er zijn 1.026 kinderen die opgroeien een gezin met een laag inkomen (tot 120%) en daarvan heeft de gemeente er 945 in beeld, 8,9% van alle kinderen (iets lager dan het landelijke gemiddelde)
- De gemeente Krimpenerwaard scoort wat lager dan gemiddeld als het om het bereik van de doelgroep gaat. Vooral het bereik van regelingen voor volwassenen kan beter. De aanvraag van regelingen kan met name voor ouderen ingewikkeld zijn. De Nationale Ombudsman adviseert om actief op deze doelgroep af te stappen als gemeenten om hen te informeren.
- Er wordt het meeste gebruik gemaakt van regelingen voor kinderen (kindpakket)
- Minima maken relatief vaak gebruik van andere vormen van ondersteuning, zoals schuldhulpverlening en voorzieningen uit de Jeugdwet en de Wmo
- De Krimpenerwaard verstrekt ten opzichte van andere gemeenten hogere bedragen, bijvoorbeeld voor de individuele inkomensvoorslag en kindregelingen

De energietoeslag

Ruim 2.000 mensen hebben gebruik maakt van energietoeslag (iets meer dan dat er in de rapportage staat).

Armoedeval

Uit onderzoek blijkt dat landelijke toeslagen meer invloed hebben op de armoedeval dan gemeentelijke regelingen. Een armoedeval komt vooral voor bij paren (met en zonder kinderen). De oorzaken zijn bijvoorbeeld de zorg- of -huurtoeslag die eerder worden gestopt. Vooral in het eerste jaar dat mensen werken hebben lopen ze een risico op een armoedeval, omdat ze nog nauwelijks financiële reserves hebben kunnen opbouwen. Hierdoor kunnen ze de stap van bijstand naar werk vaak niet goed overbruggen.

Conclusie van het onderzoeksbureau

De gemeente heeft een heldere visie en heeft een breed pakket aan regelingen, maar het is wel versnipperd. Soms zijn verschillen tussen bijvoorbeeld regelingen voor ouderen en de meedoenpas niet helemaal duidelijk.

Reactie Adviesraad

Een definitie van wat onder armoede wordt verstaan wordt gemist.

Antwoord gemeente

Er zal een definitie in het rapport worden opgenomen.

Vraag Adviesraad

Heeft de gemeente een idee welke groepen onder de verborgen armen vallen?

Antwoord gemeente

Mogelijk werkende armen of ZZP'ers, maar dat zijn vermoedens.

Vraag Adviesraad

Hoe ruimhartig is het gemeentelijke armoedebeleid ten opzichte van andere gemeenten?

Reactie gemeente

Het minimabeleid in Krimpenerwaard is ruimhartig, blijkt uit het onderzoek. Wel kan het gevolgen hebben als men gaat werken en het loon boven de 120% komt, vooral bij paren (met of zonder kinderen). Deze groep loopt het grootste risico op een armoedeval. Paren worden harder op landelijke toeslagen gekort.

Vraag Adviesraad

Welk vervolg wordt er gegeven aan de onderzoeksresultaten?

Reactie gemeente

Er worden drie beleidsscenario's uitgewerkt door het onderzoeksbureau. De gemeenteraad heeft tijdens een beeldvormende bijeenkomst aangegeven dat het minimabeleid zo moet worden ingericht dat werk loont. Dat betekent niet dat we ervan uit kunnen gaan dat het voorzieningenniveau zal worden verhoogd van 120% naar 130% van het sociaal minimum, want dan verleg je de armoedeval en wordt deze niet opgelost.

De gemeenteraad kiest één beleidsscenario of voor een combinatie. De gemeente gaat ervan uit dat overzichtelijkheid van de regelingen voor inwoners daarbij een aandachtspunt is. Alle regelingen en uitzonderingen en voorwaarden worden op dit moment door velen als ingewikkeld ervaren. Dat is ook de reactie van Welzijn Krimpenerwaard.

Mogelijk dat er ook een uitbreiding komt van regelingen, bijvoorbeeld gratis openbaar vervoer voor alle minima in plaats van alleen voor 65-plussers. Al zal beoordeeld moeten worden wat dit kost en wat dit betekent voor andere regelingen, want er is geen extra budget.

De Adviesraad krijgt de mogelijkheid om tot 29 juni suggesties in te dienen voor de herijking van het minimabeleid op basis van vijf vragen die in de adviesaanvraag zijn voorgelegd. Op 5 september ontvangt de Adviesraad de scenario's voor de herijking van het minimabeleid in concept en volgt de officiële adviesaanvraag. In de gemeenteraad staat het minimabeleid geagendeerd op 10 oktober (beeldvorming) en 28 november (besluitvorming).

5. Terugkoppeling deelname bijeenkomst Gedeelde Zorg van 5 juni over versterking van regionale cliëntenparticipatie en het regiobeeld Integraal Zorg Akkoord (IZA) (Tertia en Annelies)

Onduidelijk is hoe het Regioplan en IZA zich verhouden tot andere regionale plannen en initiatieven, zoals de regionale inkoop Wmo en Jeugd. Over een half jaar moet het Regioplan er liggen. De deelnemers van de bijeenkomst hebben aangegeven dat ze niet de indruk hebben dat ze daar nauw bij betrokken worden. Ook is er weinig vertrouwen dat de burgerparticipatie die de organisator wil, van de grond komt.

6. Terugkoppeling deelname bijeenkomst van 22 mei, verkenning van samenwerkingsmogelijkheden van adviesraden Midden-Holland (Marianne)

Er heeft een nadere verkenning van de werkwijze van de Adviesraden in de regio plaats gevonden. Er is ook gesproken over het verslag van het overleg dat met name ambtenaren hebben gevoerd over samenwerkingsmogelijkheden van Adviesraden in de regio. Vanwege het ontbreken van een status van dit stuk is afgesproken om deze notitie terzijde te schuiven.

Aangegeven is dat de huidige samenwerking tussen de Adviesraden tot ieders tevredenheid verloopt.

7. Deelname aan avondsessies regionale inkoop Jeugd en Wmo (bijlage 2, concept-inkoopdocumenten volgen nog)

Afgesproken wordt dat contact zal worden gezocht met Wim om te vragen of hij belangstelling heeft en in de gelegenheid is om deze bijeenkomst bij te wonen.

8. Verslag vorige vergadering ter vaststelling en Actielijst (bijlage 3 en 4)

Het verslag wordt vastgesteld.

Annelies zal een bijeenkomst van de gemeenteraad met het Preventieteam op 20 juni volgen en hierover terugkoppelen richting de Adviesraad. André neemt deel aan een bijeenkomst over de sociale basis op 21 juni.

9. Bespreking concept-strategische agenda 2023 (bijlage 5)

Op korte termijn zal de Adviesraad suggesties indienen voor het minimabeleid (deadline 29 juni) en adviseren over de concept-verordening Breed offensief (die op 20 juni wordt gedeeld).

André, Jacomine en Annelies hebben een gewijzigd profiel gemaakt dat tijdens de volgende vergadering op 3 juli wordt voorgelegd. Het concept-profiel zal onder de aandacht van de sollicitatiecommissie worden gebracht. De lopende sollicitaties worden getoetst aan het oude profiel. Peter en Lia krijgen dit profiel toegestuurd.

10. Ingekomen en uitgaande stukken:

Met name het evaluatierapport pilot servicepunten bibliotheken is zeer informatief, vindt een aantal leden. De vraag is of men niet te vroeg de stekker eruit heeft getrokken.

11. Mededelingen

Er kan vanuit de gemeente geen instructie worden gegeven over Ibabs tijdens een vergadering van de Adviesraad. Jacomine zal in plaats daarvan het aanspreekpunt zijn bij eventuele vragen over Ibabs.

De Ipads zijn besteld voor ieder die deze heeft aangevraagd.

12. Afspraken en rondvraag

André wil namens de Adviesraad een bezoek brengen aan een zorgboerderij in de regio. Dit mede naar aanleiding van incidenten op zorgboerderijen die in de publiciteit zijn gekomen. Peter gaat mee tijdens dit bezoek.

Afgesproken wordt dat beoordeeld wordt wat precies de rol van de gemeente (cq de Adviesraad) is ten aanzien van de zorgboerderij die zal worden bezocht. Annelies zal uitzoeken wat een geschikte zorgboerderij is en het eerste contact leggen voor een bezoek.

13. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering en dankt ieder voor de deelname. De Adviesraad dankt haar voor het waarnemen van het voorzitterschap.